

prioriteringer, som har baandlagt adskillige Kapitaler, og paa mange Maader har de anbragt Penge i Varer til Spekulation, som kunde være anvendt paa fornuftigere Maade. Hvorfor har Bankerne ikke støttet det sunde Boligbyggeri? Hvorfor har de ikke støttet Fremskaffelsen af Boligmateriel til rimelig Pris? Der har Bankerne ganske misrøgtet deres Opgave, og det forekommer mig derfor, at de skal være de sidste til at komme og sige: Nu maa der lukkes af for Stat og Kommune, nu har vi Pengeknaphed. Det er dem selv, der har Skylden for denne Pengeknaphed. Jeg saa for nogle Dage siden, at en ledende Bankmand paa et Møde havde udtalt, at nu skulde ikke Rigsdagen, men Bankerne bestemme, hvorledes de økonomiske Forhold skulde ordnes, og hvilke Opgaver der skulde løses af Samfundet. Det glæder mig, at den højtærede Trafikminister, som var til Stede, straks tog til Orde mod denne anmassende Udtalelse. Det forekommer mig, at Bankerne naturligt burde rette deres Kritik mod sig selv, mod deres egen Kreds for den daarlige Ledelse, der har været. Jeg synes, at dette Forhold netop stadfæster, at det er rigtigt, naar Socialdemokratiet har krævet og kræver, at Bankerne skal være under Statskontrol, og at Arbejderne skal have Indseende med de økonomiske Virksomheder, det er sikkert i høj Grad nødvendigt; jeg synes, at den daarlige Administration af de økonomiske Forhold i de senere Aar netop viser, at det er ganske nødvendigt, at vi kommer den Vej ud.

Saa siges det, at nu skal der arbejdes. Det ærede Medlem fra Guldager (Slebsager) var i Gaar i høj Grad inde herpaa. Det ærede Medlem har for nogen Tid siden været henne i Grundtvigs Hus og holdt Foredrag for Venstres sjællandske Landsmøde, og i Gaar gentog han dette Foredrag for os her i Salen. Det er ikke noget nyt, at der skal arbejdes, det har man hørt før; lige siden Adam blev drevet ud af Paradiset, har man hørt, at den største Velsignelse var at arbejde, men det er mærkeligt nok, at de, som snakker mest derom, selv holder mindst af at arbejde, de prøver ikke paa det. Naar Champagneherrerne er samlede til Frokost og faar den høje Snaps, drøfter de i al Skikkelighed, at det var heldigt, om der kunde blive arbejdet noget mere, og samles de ved Middagschampagnen om Aftenen, udbringer de Skaaler for Arbejdets Glæde og den Herlighed, der kan være ved, at der arbejdes kraf-

tigere. Jeg siger, det er udmærket, der skal arbejdes, men lad dem selv begynde, lad dem give det gode Eksempel, Eksempler skal komme fra oven, og arbejdes der for lidt i vort Samfund, turde det være, fordi Overklassen giver det daarlige Eksempel. Der er talt mange Ord om den berømte Havnestrejke i København, hvor nogle faa Hundrede Arbejdere strejkede, det er, ligesom om man syntes, at hele Samfundet hang i en Sytraad under denne Strejke, og man lægger Ansvarret over paa de Arbejdere, der strejkede, som om det var dem, der havde hele Skylden for denne Strejke. Men ogsaa Arbejdsgiverne havde Skyld; Arbejdsgiverne lod denne Strejke komme paa rene Bagateller; naar de lavede Strid om 150 Kr., som Det forenede Dampskibsselskab skulde betale, eller om et Par Mennesker mere ved Lugerne under Losningen, var det de rene Bagateller, som Arbejdsgiverne kunde have klarert, uden at det var kommet til Strejke. Det viser sig ogsaa nu bagefter, at Arbejdsgiverne meget godt kunde betale noget mere i Løn. Jeg har hørt til dem, der ikke har kunnet forstaa, at Arbejderne vilde begynde en Strejke paa det Spørgsmaal, men jeg har endnu mindre kunnet forstaa, at Arbejdsgiverne ikke vilde give, hvad der var nødvendigt, for at undgaa denne Strejke, thi naar det var saa vigtigt for Land og Rige, at der ikke blev Strejke i de 5 Uger, maatte Arbejdsgiverne virkelig ogsaa kunne have bragt et Offer for at undgaa den Strejke. Det har imidlertid vist sig under Lønforhandlingerne her i Efteraaret, at Arbejdsgiverne i det hele ikke havde fornøden Indsigt i Arbejdsforhold og ikke forstaa, hvor alvorlige de økonomiske Forhold er i Øjeblikket, de har ganske forsømt at tage det kloge Standpunkt at give efter i Tide, de har villet lade sig tvinge til at gaa frivilligt med. Naar det er Forholdet, forstaaer jeg bedre, hvorfor Arbejderne har maattet strejke, det har formentlig været nødvendigt for overhovedet at opnaa noget. Man siger, det er Kontraktbrud. Ja vel, men er det ikke Kontraktbrud, naar en Entreprenør paatager sig at fuldføre et Stykke Havnearbejde til Aaret 1916 og ikke bliver færdig med det før i Aaret 1920—21? Hvad gør man ved den Entreprenør? Han siger, at Forudsætningerne er bristet, og at det er Materialet, som er blevet dyrere, og saa venter han, til han faar noget mere for det, og det faar han i Regelen. Og er det Staten, som skulde lade Arbejdet udføre, betaler den ham noget mere for